

Nuo Šilokarčemos iki Lietuvos kultūros sostinės

Savitas, gražus, paslaptingas, judrus, įvairus. Tokie epitetai dažnai būna skirti mūsų penkių šimtmečių istoriją verčiančiai Šilutei (Šilokarčemai) ir visam kraštui.

Kaip ir kiekvienas miestas, Šilutė turi savo raidos kelią. Penki istoriniai kaimai, davę miestui pradžią, atvėrę duris verslams ir prekybai, savo sėkme ir judrumu kėlę nemažai rūpesčių Klaipėdai ir Tilžei bei garsūs, linksmomis legendomis apipinti žuvų turgūs, įvairių religijų santara – buvo pradžia. Likimo valia šią vietovę pasirinko žmogus, kurio vardą tariam su pagarba ir dėkingumu – dvarininkas Hugo Šojus. Prasminga veikla jis Šilokarčemą garsino kaip pažangią gyvenvietę, o dvare sukūrė ypatingą bendrystės, intelektualių sambūrių, lietuvininkų kultūrinio lobyno oazę, kuri šiandien leidžia tituluoti Šilutę kaip miestą – muziejų po atviru dangumi, miestą – etnografinio Mažosios Lietuvos regiono centrą.

Dvarininko H. Šojaus ir kitų iškilių krašto žmonių darbai, kūryba mums leidžia puoselėti šį pasididžiavimo jausmą. Daugelio Šilutės krašto žmonių išsipildžiusios svajonės, talentai, gebėjimas kurti ir dalintis, meilė savo namams atveria galimybę miestui ir kraštui gražėti, garsėti.

Įdomūs paveldo objektai, architektūra skleidžiasi naujomis spalvomis, istorijos kūrėjais ir jos gidais tapome įkūnijant „Šilutės siena“ idėjas. Iškilia respublikine „Aukso paukštės“ nominacija apdovanoti keturi Savivaldybės mėgėjų meno kolektyvai, pripažinimo ir įvairiapusio dėmesio sulaukia unikalios lietuvininkų tarmė. Išskirtine veikla šalyje garsėja Šilutės Fridricho Bajoraičio viešoji biblioteka, Šilutės meno mokykla, savitą veiklą restauruotame dvare plėtoja besikuriantis Šilutės H. Šojaus muziejus. Senųjų kaimo tradicijų kultūros centras Bikavėnuose ir Kintų Vydūno kultūros centras įvertinti kaip geriausi kultūros centrai Respublikoje. Rusnėje veikiančio Salos etnokultūros ir informacijos centro kolektyvas – tikrasis unikalios lietuvininkų kultūros ambasadorius. Profesionalaus meno gerbėjus stebina Šilutės kamerinio dramos teatro globojamos mūzos. Šilutės kultūros ir pramogų centras išlingavo kultūrinį vyksmą ne tik mieste, bet ir regione, šalyje, o jo „Vėtrungių kelias“ – vertinamas kaip vienas iš įdomiausių Lietuvos kultūros kelių.

Kūrybos jėga ir gamtos dovanos, subrandintos tradicijos ir pašėlęs noras naujovių sukuria įvairovę. Lietuvininkų krašte dominuojančios reformacijos, raštijos tradicijos ir laivininkų, žvejų gyvenimo ypatumai, kiti unikalūs paveldo akcentai išsiskleidžia seniūnijų šventėse. Savo žavesiu žemaitiškoje kultūroje abejingų nepalieka savo charizmą turinčios kalendorinės ar gamtos dovanų šventės, knygnešių kelių paslaptys, amatai, sakralinis ir dvarų paveldas. Dar niekam nepavyko išlikti abejingu žvelgiant į emalio galerijos slėpinius ar Kintų muzikos festivalyje girdint profesionalių atlikėjų iš viso pasaulio kūrinius, neapsakomas, išdykėliškas jausmas neapleidžia įsiliejus į Žuvienės virimo čempionato sukurį, šviesos laukimo ir darnos pajauta aplanko Švėkšnos miestelio renginyje „Mes už šviesą“.

Įgyvendinta daug subtilių ar šmaikščių sumanymų, bendruomeniškų iniciatyvų, kultūros ir meno bendruomenei palankių sprendimų. Šilutės kraštą mylinčių žmonių užsispyrimas ir pasiekimai leido Šilutei būti tituluota Lietuvos kultūros sostine, pasidabinti Europos Tarybos ir kitais pripažinimo ženklais.

Vilma Griškevičienė

2017